

Om Ane Martine Kjær Lønneker

Ane Martine Kjær Lønneker er uddannet cand.mag. i litteraturhistorie og har skrevet sin ph.d. afhandling ved Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet. Hendes forskningsmæssige fokus er på affekt og følelse i et litterært og æstetisk perspektiv.

Tid og sted for forsvar

Fredag d. 11. marts 2016 kl. 13.15
Aarhus Universitet, bygning 1584, lokale 124,
Langelandsgade 145
8000 Aarhus C

Kontakt

Ane Martine Kjær Lønneker
E-mail: litamkl@dac.au.dk / anemartine@hotmail.com
Tlf. 22536142

DET ELEGISKE IDEER OM SENSIBILITET SET FRA EN GENRE

Ph.d.-afhandling af Ane Martine Kjær Lønneker

DET ELEGISKE IDEER OM SENSIBILITET SET FRA EN GENRE

Afhandlingen undersøger den litterært affektive kategori det elegiske. Den beskriver en række ideer om følelse, der i et bredt historisk tidsspænd er blevet forbundet med genren elegi, og den undersøger affektive kvaliteter i et udvalg af elegier og elegiske tekster fra 1600-tallet til i dag.

Fra sorgarbejde til sensibilitet

Genren elegi (populært: klagesang/sørgedigt) er tidligere ofte blevet forstået som et sorgarbejde i digterisk form. Men som afhandlingen viser, har genren samtidig produceret ideer om en særlig sensibilitet, der ikke kan reduceres til repræsentation af sorg. Afhandlingen forfølger derfor en ide om det elegiske som en affektiv kategori sammensat af komplekse emotioner og æstetiske erfaringer og viser, at elegien er medie og model for mere diffuse og subtile former for affektivitet, der ikke let lader sig identificere med navngivne emotioner eller kanoniserede affektive tilstande.

Det elegiske som "Empfindungsweise"

Som affektiv kategori er det elegiske sparsomt teoretiseret, men særligt i 1700-tallets poetikker og teorier om elegien artikuleres ideer om elegisk følelse som en særlig form for vemod. Hvor disse tidligere hovedsagelig er blevet læst psykologisk og produktionsæstetisk, som følelser digteren udtrykker, fremhæver afhandlingen virkningsæstetiske perspektiver fra genrens teori og reception. Afhandlingen viderefører især Friedrich Schillers ide om det elegiske som genrekrydsende Empfindungsweise (følemåde/sensibilitet) og argumenterer for, at det elegiske også findes som sensibilitet uden for lyrikken.

Mellem følelse og feeling

Elegisk følelse også kan komme til udtryk som en materiel feeling i litteraturen i form af særlige rytmiske forløb af flow og pause. Afhandlingen viderefører denne tanke fra historiske og aktuelle teorier om elegiens versemål og viser i analyserne, at rytme indgår i en kompleks produktion af affektiv intensitet. Det elegisk affektive er altså ikke kun forbundet med følelseslivets psykologi, men må også forstås som en stemning, der er indlejret i æstetiske objekters materielle udtryk.

Ikke kun indre, individuelle emotioner

Mange af de affekt- og erfaringsformer, der ligger i forlængelse af elegibegrebet, udfordrer en simpel formel for følelse såsom '[person] føler [x]'. Elegiske følelser er ikke bare noget, der foregår inde i psykologiske personer men er ofte distribuerede. Hvad enten de fremstilles som del af en konkret livsverden eller opleves som stemning eller intensitet i mødet med kunst eller litteratur, er de ofte kendetegnet ved dynamisk åbenhed og cirkulation. Disse former for affektivitet diskuterer afhandlingen i dialog med nyere affektteori.

Konklusioner

- Det elegiske er et eksempel på, hvordan litteraturen kan modellere og mediere komplekse og subtile former for affektivitet.
- De elegiske følelser er ofte sammenvævede med æstetiske og specifikt digteriske spørgsmål. Selvom den elegiske affektivitet også kan findes uden for kunstens felt, er den på mange måder muliggjort af digtning og litteratur.
- De elegiske følelser er præget af affektteoretiske og litteraturanalytiske tvetydigheder og må studeres i spændingsfeltet mellem individualitet og omgivelse, meningsstrukturer og materialitet og mellem værk og virkning.